MAXSUS QUTQARUV AVTOMOBILLARINI BOSHQARISH MAVZUSIDA

Surxondaryo ilg'or
kasbiy mahorat texnikumi
ishlab chiqarish ta’lim ustasi
Jo’rayev Tolibjon Erkin o’g’li

Annotatsiya. Ushbu maqolada favqulodda vaziyatlarda maxsus qutqaruv avtomobillarini samarali va xavfsiz boshqarishning texnik hamda taktik xususiyatlari yoritilgan. Shuningdek, murakkab va noqulay ob-havo hamda yo'l sharoitlarida qutqaruv texnikasining harakatlanish xavfsizligini ta'minlash, haydovchi-qutqaruvchilarning kasbiy tayyorgarligi va texnik ko'nikmalarini oshirish masalalari tahlil qilingan. Maxsus qutqaruv avtomobillari favqulodda vaziyat joyiga qutqaruvchilar hamda maxsus asbob-uskunalarni tezkor va talafatsiz yetkazib berishda muhim vosita hisoblanadi.

Kalit so‘zlar: maxsus qutqaruv avtomobili, favqulodda vaziyatlar, harakat xavfsizligi, ekstremal boshqaruv, qutqaruv operatsiyalari, texnik tayyorgarlik, tezkor harakatlanish.

Kirish

Bugungi kunda favqulodda vaziyatlar hamda turli xil xarakterdagi avariyalarning oqibatlarini tugatishda zamonaviy va yuqori o'tuvchanlikka ega maxsus qutqaruv texnikalaridan foydalanish ustuvor ahamiyat kasb etmoqda. Maxsus qutqaruv avtomobillarini boshqarish oddiy transport vositalarini boshqarishdan keskin farq qiladi va haydovchi-qutqaruvchidan yuqori darajadagi kasbiy mahorat, tezkor qaror qabul qilish hamda ekstremal sharoitlarda xavfsizlik qoidalariga qat'iy rioya etishni talab qiladi. Shu maqsadda maxsus qutqaruv avtomobillarini boshqarish nazariyasi va amaliyotini mukammal egallash qutqaruv ishlarining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Asosiy qism

Maxsus qutqaruv avtomobillarini boshqarish jarayoni favqulodda vaziyat xususiyatlariga ko'ra o'ziga xos taktik va texnik talablarni o'z ichiga oladi. Mazkur transport vositalari og'ir o'lchamli va maxsus uskunalar bilan jihozlangan bo'lib, ularni samarali boshqarishda quyidagi asosiy omillar muhim o'rin tutadi:

Tezkor harakatlanish va tovush/yorug'lik ishoralaridan foydalanish: Chaqiruv joyiga yetib borishda maxsus chiroq va sirenalardan to'g'ri foydalangan holda yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash;

Ekstremal va noqulay sharoitlarda boshqaruv: Qor, muzlama, loy, tor ko'chalar yoki buzilish maydonlarida avtomobilning o'tuvchanlik va tormozlanish xususiyatlarini to'g'ri baholash;

O'g'irlik va og'irlik markazi dinamikasi: Avtomobilga o'rnatilgan og'ir qutqaruv uskunalarining muvozanatga ta'sirini hisobga olgan holda manevrlarni amalga oshirish;

Radiatsion va kimyoviy zararlanish zonalarida harakatlanish: Maxsus himoyalangan qutqaruv avtomobillarining filtrlash va havo tozalash tizimlaridan unumli foydalanish;

Nusxaviy (simulyatsiya) mashg'ulotlar va poligondagi tayyorgarlik: Haydovchi-qutqaruvchilarning ruhiy barqarorligi hamda psixofiziologik tayyorgarligini oshirish.

Maxsus qutqaruv avtomobillarini to'g'ri va xavfsiz boshqarish natijasida hodisa joyiga yetib borish vaqti sezilarli darajada qisqaradi, inson omili bilan bog'liq yo'l-transport hodisalarining oldi olinadi hamda qutqaruv vositalarining texnik vosita sifatida ishonchliligi ta'minlanadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, maxsus qutqaruv avtomobillarini boshqarish favqulodda vaziyatlarni bartaraf etish hamda insonlar hayotini saqlab qolishda hal qiluvchi bo'g'in hisoblanadi. Haydovchi-qutqaruvchilarning kasbiy bilim va amaliy ko'nikmalarini muntazam oshirib borish, zamonaviy simulyatsion o'quv bazalarini

rivojlantirish hamda texnikalarga o'z vaqtida xizmat ko'rsatish qutqaruv operatsiyalari samaradorligini yangi bosqichga olib chiqadi.